

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΣΩΜΑ
“Κριτική θεώρηση Οργανισμών Υ.Ε.Ν. - Προτάσεις Διοικητικής
Μεταρρύθμισης”

του Τρύφωνα Χ. Κοροντζή, Υποπλοιάρχου Λιμενικού Σώματος, υποψήφιου
διδάκτορα τμ. Δημόσιας Διοίκησης ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

1.Εισαγωγή

Είναι γνωστό ότι η ύπαρξη ενός και μόνου κρατικού φορέα (Υ.Ε.Ν.) για όλα τα ζητήματα που αφορούν το πλοίο, είτε αυτά σχετίζονται με την κρατική ναυτιλιακή πολιτική, είτε με τους εργαζομένους υπήρξε αποφασιστικός παράγοντας για την ανάπτυξη της Ελληνικής Εμπορικής Ναυτιλίας.

Το Υ.Ε.Ν. δια του Λ.Σ.(το οποίο ως ανεξάρτητο διοικητικό σχήμα προϋπήρχε του Υ.Ε.Ν., βλ. ν 1753/1919) το οποίο στελεχώνει σε μεγάλο βαθμό, είναι αρμόδιο για δύο αντικείμενα συναφή μεν αλλά διαφορετικά μεταξύ τους. Αυτά είναι: (α) χάραξη και εφαρμογή της ναυτιλιακής πολιτικής και (β) η αστυνόμευση του ελληνικού θαλάσσιου χώρου, των λιμένων και των πλοίων. Το έργο αυτό επιτυγχάνεται μέσω του Υ.Ε.Ν. και των Υπηρεσιών (επιτελικές και περιφερειακές) που υπάγονται σε αυτό.

Το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας ξεκίνησε την πορεία του ως αυτόνομος Κρατικός φορέας το 1936 (ως Υφυπουργείο αρχικά βάσει του α.ν. 345/36 και από το 1944 ως Υπουργείο σύμφωνα με το ν.δ. 3244/44) με ένα μικρό «διάλειμμα» την περίοδο 1971-1973, οπότε καταργήθηκε – συγχωνεύθηκε με το Υπουργείο Μεταφορών και με τίτλο Υπουργείο Ναυτιλίας Μεταφορών και Επικοινωνιών (Υ.Ν.Μ.Ε.).

Η περίοδος της δικτατορίας χαρακτηρίζεται σε ότι αφορά το Υ.Ε.Ν., από μία σειρά διοικητικών αλλαγών που έχουν επηρεάσει – διαμορφώσει την πορεία – εξέλιξή του έως σήμερα.

Η πρώτη από αυτές τις μεταβολές επήλθε με την υπ. αριθ. 100.044/73/7/72 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ 547 Β΄) βάσει της οποίας η Γενική Διεύθυνση Ναυτιλιακής Πολιτικής, οργανώθηκε σε έξι Διευθύνσεις:

- Ναυτιλιακής ανάπτυξης
- Συνδέσεως ναυτιλίας και εθνικής οικονομίας
- Διεθνών ναυτιλιακών σχέσεων
- Ασφάλειας πλοίων
- Ναυτιλιακών ερευνών και
- Εποπτείας και οργανώσεως λιμένων.

Η μεταβολή αυτή ολοκληρώθηκε με το π.δ. 225/1973 βάσει του οποίου συστήθηκαν θέσεις πολιτικού προσωπικού για να στελεχωθεί η προαναφερόμενη Γενική Διεύθυνση (είναι η πρώτη προσπάθεια αποψίλωσης από το Λ.Σ. αρμοδιοτήτων).

2. Σύσταση Αρχηγείου στο Λ.Σ.

Η προσπάθεια αυτή ολοκληρώθηκε σε μεγάλο βαθμό με τη Σύσταση Αρχηγείου στο Λ.Σ. βάσει της αριθ. 11370/73 (ΦΕΚ 373 Β΄) Κ.Υ.Α.. Ήταν η μοναδική φορά που υπήρξε Αρχηγείο στο Λ.Σ. και υφίστατο έως το 1977, οπότε και καταργήθηκε από τον τότε συσταθέντα Οργανισμό (π.δ. 95/1977).

Η ολοκλήρωση αφαίρεσης αρμοδιοτήτων από το Λ.Σ. φαίνεται καθαρά στην εν λόγω Κ.Υ.Α., με την οποία δόθηκε έμφαση στην αστυνόμευση και αποκλείστηκε η δυνατότητα συμμετοχής του στη διαμόρφωση και εφαρμογή της ναυτιλιακής πολιτικής.

Στο τότε Αρχηγείο του Λ.Σ. υπάγοντο οι εξής Διευθύνσεις:

- Διεύθυνση Διοικητικού
- Διεύθυνση Λιμενικής Αστυνομίας
- Διεύθυνση Αστυνομίας Ναυσιπλοΐας
- Διεύθυνση Ασφαλείας και Πειθαρχικού
- Διεύθυνση Ναυτικής Εκπαίδευσης
- Διεύθυνση Σχεδιάσεως Εκτάκτου Ανάγκης ως

επίσης και οι παρακάτω Υπηρεσίες :

- Επιτελικό γραφείο
- Μονάς Διοικήσεως Αρχηγείου Λ.Σ.
- Υπηρεσία Δημοσίων Σχολών Ε.Ν.
- Υπηρεσία Προλήψεως Ρυπάνσεως Θαλασσίου Χώρου
- Υπηρεσία Οικονομικού και Επιμελητείας
- Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων
- Υπασπιστήριο Αρχηγού Λ.Σ.
- Γραφείο Υπαρχηγού Λ.Σ.
- Υπηρεσία Μουσικής Λ.Σ.
- Υπηρεσία Ακτοπλοΐας και
- Λοιπές υπηρεσίες Αρχηγείου Λ.Σ..

Από το 1977 και εντεύθεν η λειτουργία του Υ.Ε.Ν. στηρίχθηκε στους Οργανισμούς που είχαν συνταχθεί, αρχικά με το π.δ. 95/1977, ακολούθως με το π.δ. 259/1988 και πρόσφατα από το π.δ. 242/1999 όπως αυτό έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

3. Οργανισμοί Υ.Ε.Ν. ετών 1977, 1988 και 1999

Για να σχηματιστεί πληρέστερη εικόνα για το θεσμό του Υ.Ε.Ν. και την εξέλιξή του τα τελευταία τουλάχιστον τριάντα χρόνια, είναι απαραίτητο να εξεταστούν οι Οργανισμοί που συντάχθηκαν και ρύθμιζαν-ρυθμίζουν τη λειτουργία του. Η οργάνωση της κάθετης διοίκησης προσφέρει μία πρώτης τάξεως ευκαιρία να εξεταστεί παράλληλα και η σχέση που διαμορφώνεται μεταξύ στρατιωτικών και πολιτικών υπαλλήλων.

Οι οργανισμοί αυτοί αντιστοιχούν στα π.δ. 95/1977, 259/1988 και 242/1999, τα οποία ως σημειωθεί ότι εκδόθηκαν κατά τη διάρκεια της μεταπολίτευσης και «αντικατοπτρίζουν» σε μεγάλο βαθμό τη βούληση των κυβερνώντων σε πολλά θέματα, μέσα στα οποία είναι και η στάση τους απέναντι στο ένστολο και πολιτικό προσωπικό.

Η σχέση μεταξύ των δύο αυτών κατηγοριών υπαλλήλων χαρακτηρίζεται από μία «τριβή» και «διαμάχη» για κατάληψη περισσότερων επιτελικών κυρίως θέσεων, αλλά άπτεται επίσης και του χαρακτήρα/ φυσιογνωμίας που πρέπει να έχει το Υ.Ε.Ν.. Αν δηλαδή θα πρέπει να «πολιτικοποιηθεί» ή να συνεχίσει να έχει τη μορφή που έχει. Από τη χρονική παράθεση και εξέταση των σχετικών – οικείων Οργανισμών είναι φανερό ότι οι απόψεις των πολιτικών υπαλλήλων έχουν επικρατήσει σε μεγάλο βαθμό με την υποστήριξη των εκάστοτε κυβερνήσεων.

Αυτό επιβεβαιώνεται από τις θέσεις που σταδιακά καταλαμβάνουν οι Π.Υ. σε επιτελικό κυρίως επίπεδο, με αποτέλεσμα στον Οργανισμό του π.δ. 242/1999 να συσταθεί όχι μόνο Γενική Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Δ.Υ.) στην οποία

περιλαμβάνονται τέσσερις Διευθύνσεις συγκροτούμενες αμιγώς από πολιτικούς υπαλλήλους, αλλά να αναλαμβάνουν εν δυνάμει τμηματάρχες ή και διευθυντές σε διευθύνσεις που μέχρι πρόσφατα ήταν αμιγώς λιμενικές. Το φαινόμενο δε αυτό παρατηρείται σε μεγάλη έκταση και στη σχετικά πρόσφατα συσταθείσα Γενική Γραμματεία Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής (βλ. π.δ. 175/2002).

3.α Π.Δ. 95/1977 ‘‘Περί Οργανισμού του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας’’ (ΦΕΚ 31 Α΄)

Ο παραπάνω Οργανισμός εκδόθηκε βάσει των διατάξεων των άρθρων 1,2 και 10 του Ν 51/1975 «περί αναδιοργάνωσης των Δημοσίων Πολιτικών Υπηρεσιών». Τα εν λόγω άρθρα προσδιορίζουν τις γενικές αρχές που πρέπει να διέπουν τη σύνταξη των οργανισμών αλλά και το περιεχόμενο αυτών.

Έχοντας υπόψη αυτά αλλά και το άρθρο 12 του ν 400/76 «περί Υπουργικού Συμβουλίου και Υπουργείων» (ΦΕΚ Α΄203), το π.δ. 95/1977 προβλέπει συνοπτικά τα ακόλουθα :

Η Κεντρική Υπηρεσία του Υ.Ε.Ν. διαρθρώνεται ως εξής (άρθρο 1):

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα
- Αρχηγός Λιμενικού Σώματος
- Υπαρχηγός Λιμενικού Σώματος
- Γενική Επιθεώρηση
- Γενική Διεύθυνση Πλοίων
- Γενική Διεύθυνση Προσωπικού Πλοίων
- Γενική Διεύθυνση Λιμένων και Παραλίων
- Υπηρεσία Διοικήσεως
- Διεύθυνση Πολιτικής Σχεδιάσεως Εκτάκτου Ανάγκης
- Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων

Επίσης στο Υ.Ε.Ν. λειτουργούν:

- Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Κράτους
- Γραφείο Παρέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου
- Υπηρεσία Εντελλομένων Εξόδων
- Υπηρεσία Στατιστικής.

Η Υπηρεσία Διοικήσεως περιλαμβάνει τις διευθύνσεις Διοικητικού, Οργανώσεως και Εκπαιδεύσεως, Οικονομικών Υπηρεσιών και Τεχνικής Υποδομής.

Η Γενική Διεύθυνση Πλοίων περιλαμβάνει τις διευθύνσεις Ωκεανοπόρου Ναυτιλίας, Ναυτιλίας και Υποδομής, Ακτοπλοΐας και Ελέγχου Ναυσιπλοΐας

Η Γενική Διεύθυνση Προσωπικού Πλοίων περιλαμβάνει τις διευθύνσεις Εκπαίδευσης Εμπορικού Ναυτικού, Οργάνωσης-Λειτουργίας Δημοσίων Σχολών Εμπορικού Ναυτικού, Ναυτικής Εργασίας, Πρόνοιας Ναυτικών και Οικονομικού Ελέγχου Δαπανών Κεφαλαίου Ναυτικής Εκπαιδεύσεως.

Η Γενική Διεύθυνση Λιμένων και Παραλίων περιλαμβάνει τις διευθύνσεις Λιμενικής Αστυνομίας, Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος, Ασφαλείας Πειθαρχικού, Εποπτείας Λιμενικών Οργανισμών και Οργανώσεως Λιμένων.

Τα περί πολιτικού προσωπικού ρυθμίζονται από τα άρθρα 36 έως 58 στα οποία αναγράφεται και ο αριθμός αυτών.

Μεγάλη σημασία έχει το άρθρο 76 στο οποίο περιγράφεται η διαδικασία στελέχωσης των Υπηρεσιών του Υ.Ε.Ν..

Έτσι όλες οι θέσεις Γενικών Διευθυντών, Διευθυντών και Τμηματάρχων καταλαμβάνονται από στρατιωτικό προσωπικό του Λ.Σ., ενώ μόνο ως Προϊστάμενος στη Διεύθυνση Οικονομικού Ελέγχου Κεφαλαίου Ναυτικής Εκπαίδευσης τοποθετείται πολιτικός υπάλληλος, ως επίσης πολιτικοί υπάλληλοι τοποθετούνται και ως τμηματάρχες.

Τέλος σημειώνεται ότι με τη σύνταξη του οργανισμού αυτού καταργήθηκε η υπ' αριθ. 11370/73 από 28/03/1973 απόφαση «περί διαρθρώσεως και αρμοδιοτήτων του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος»(ΦΕΚ 373 Β'/1973).

3.β Π.Δ. 259/1988''Οργανισμός Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας»''(ΦΕΚ 117 Α')

Πριν τον επόμενο Οργανισμό που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 24 του ν 1558/1985 «κυβέρνηση και κυβερνητικά όργανα», είχε προηγηθεί μία σειρά νόμων και κανονιστικών πράξεων που άφησαν αναλλοίωτο το θεσμικό πλαίσιο έως το 1988. Αυτοί ήταν οι: τροποποίηση του άρθρου 12 του ν 400/1976 «περί Υπουργικού Συμβουλίου και υπουργείων» (ΦΕΚ 203 Α'), από το άρθρο 14 του ν 1266/1982, το π.δ. 574/1982 «Ανακατανομή των Υπουργείων» (ΦΕΚ 104 Α') και το π.δ. 437/1985 «καθορισμός και ανακατανομή των αρμοδιοτήτων των Υπουργείων»(ΦΕΚ 157 Α'). Ο νόμος που ρυθμίζει μέχρι σήμερα πολλά θέματα για την κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, όπως αναφέρθηκε παραπάνω είναι ο ν 1558/85 ο οποίος πρόσφατα τροποποιήθηκε σε μερικές διατάξεις του από το ν 3242/2004.

Με το νέο οργανισμό και όπως προκύπτει από το άρθρο 1 αλλάζει η μορφή της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υ.Ε.Ν., με τη δημιουργία πολλών διευθύνσεων, οι οποίες δεν υπάγονται-συντονίζονται σε κλάδους αφού αυτοί είχαν καταργηθεί το 1982 με το ν 1232/1982. Συγκεκριμένα η Κεντρική Υπηρεσία του Υ.Ε.Ν. διαρθρωνόταν ως εξής:

-Γραφείο Υπουργού

-Γραφείο Γενικού γραμματέα

-Γραφείο Αρχηγού Λ.Σ.

-Γραφείο Υπαρχηγού Λ.Σ. και τις διευθύνσεις Ποντοπλοΐας και Ναυτιλιακών Σχέσεων, Ελέγχου Εμπορικών Πλοίων, Ασφάλειας Ναυσιπλοΐας, Εκπαίδευσης Ναυτικών, Θαλάσσιων Συγκοινωνιών, Ασφάλειας, Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος, Θαλάσσιων Κρατικών Μεταφορών, Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτου Ανάγκης, Προσωπικού Λιμενικού Σώματος, Λιμενικής Αστυνομίας, Πολιτικού Προσωπικού, Ασφάλισης Ναυτικών, Πρόνοιας Ναυτικών, Οργάνωσης και Πληροφορικής, Λιμένων και Λιμενικών Έργων και Γραφείο Επιθεώρησης Λ.Σ.

Επίσης στο Υ.Ε.Ν. λειτουργούν βάσει ειδικότερων διατάξεων που ισχύουν γι' αυτές οι Υπηρεσίες: Νομική Διεύθυνση, Γραφείο Παρέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Υπηρεσία Εντελλομένων Εξόδων, Στατιστικής και Γραφείο Τύπου.

Τα αξιοσημείωτα αυτού του οργανισμού είναι:

-Η δυσχέρεια συντονισμού και εύρυθμης λειτουργίας του Υ.Ε.Ν. καθώς υπήρχε παντελής έλλειψη συντονισμού, λόγω κατάργησης των κλάδων, οι οποίοι όπως θα δούμε παρακάτω επανήλθαν αργότερα.

-Η σύσταση Διεύθυνσης Πολιτικού Προσωπικού και η αποψίλωση αρμοδιοτήτων που μέχρι πρότινος ασκούσανε οι λιμενικοί (άρθρο 23),

- στις διευθύνσεις του Πολιτικού Προσωπικού, Ασφάλισης Ναυτικών, Πρόνοιας Ναυτικών, Οργάνωσης και Πληροφορικής προϊστάμενοι πολιτικοί υπάλληλοι, ενώ στη διεύθυνση Λιμένων και Λιμενικών Έργων μπορεί να προϊσταται ή ανώτατος αξιωματικός Λ.Σ., ή πολιτικός υπάλληλος(άρθρο 33)

-επίσης ως προϊστάμενοι τμημάτων ακόμη και σε διευθύνσεις που διευθυντές είναι λιμενικοί μπορούν να προϊστανται πολιτικοί υπάλληλοι (άρθρο 34)

-το βασικότερο είναι, ότι βάσει του άρθρου 4 ο Αρχηγός του Λ.Σ. προϊσταται έξι διευθύνσεων (Λιμενικής Αστυνομίας, Προστασίας θαλασσίου Περιβάλλοντος, Ασφάλειας Ναυσιπλοΐας, Θαλάσσιων Κρατικών Μεταφορών και Προσωπικού Λ.Σ.) παρόλο που βάσει του άρθρου 33 ανώτατοι ή ανώτεροι αξιωματικοί του Λ.Σ. προϊστανται δώδεκα Διευθύνσεων. Οι υπόλοιπες Διευθύνσεις που υπάγονται; Στον Γενικό Γραμματέα; Αυτό σημαίνει πλήρη υποβάθμιση του ρόλου του Αρχηγού του Λ.Σ.. Η τελευταία επιβεβαιώνεται και πάλι από το άρθρο 4 στο οποίο ορίζεται ότι ο Αρχηγός μονογράφει τα εμπύκτονα στις Διευθύνσεις που προϊσταται σχέδια νόμων, διαταγμάτων, αποφάσεων και όλα τα έγγραφα των Διευθύνσεων αυτών που προωθούνται για υπογραφή στο Γενικό Γραμματέα και Υπουργό. Προφανώς (η ερμηνεία είναι δική μου) όχι των υπόλοιπων Διευθύνσεων.

Η διαφορά του παραπάνω άρθρου με το άρθρο 3 του π.δ. 95/1977 και του 5 του π.δ. 242/99 είναι εμφανής. Στο άρθρο 3 του π.δ. 95/1977 ο Αρχηγός μετά τον Υπουργό και Γενικό Γραμματέα προϊσταται όλων των Υπηρεσιών του Υ.Ε.Ν., υπογράφοντας όλα τα έγγραφα (νομικής, κανονιστικής και λοιπής διοικητικής διαδικασίας) που προωθούνται για υπογραφή σε αυτούς. Με το άρθρο 5 του π.δ. 242/99 ο Αρχηγός να μην υπογράφει όλα όσα προωθούνται για υπογραφή στα ανώτερα κλιμάκια αλλά ρητά δεν προϊσταται όπως προβλεπόταν παλαιότερα των Υπηρεσιών του Υ.Ε.Ν..

Προσθέτω εδώ ότι για να αντιμετωπιστεί η διοικητική δυσλειτουργία που επικράτησε από το 1988 έως το 1991 έγιναν αναγκαστικά τροποποιήσεις του οργανογράμματος που είχε προβλέψει το π.δ. 259/88. Συγκεκριμένα με τα π.δ. 284/91 «Σύσταση κλάδων στο Υ.Ε.Ν.»(ΦΕΚ Α'77) όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 216/92 (Α'107) τα οποία εκδόθηκαν βάσει των διατάξεων του ν 1892/1990 (άρθρο 78) όπως αυτό συμπληρώθηκε με το άρθρο 8 του ν 1940/91 συστήθηκαν κλάδοι στο Υ.Ε.Ν. για να μπορέσει να λειτουργήσει το Υπουργείο. Εδώ το τραγελαφικό είναι ότι δεν ορίζεται σε ποιον υπάγονται οι κλάδοι, δηλαδή αν υπάγονται στον Αρχηγό του Λ.Σ. ή όχι (κάτι το οποίο φαινόταν τόσο στον πριν όσο και στον μετέπειτα Οργανισμό). Ερμηνεύοντας κατ' αναλογία τη σχετική διάταξη όπως λέει ο νόμος (ότι δηλαδή ισχύει για τις Γενικές Διευθύνσεις) μάλλον (υποθετικά συμπεραίνω) ότι πρέπει να υπάγονται στον Αρχηγό του Λ.Σ..

Όλα αυτά είναι απόρροια πολιτικών που ακολουθήθηκαν από το 1985 και μετά και δεν θα αναπτυχθούν στην παρούσα ενότητα (θα αποτελέσουν αντικείμενο μελλοντικών σημειωμάτων). Είναι δε εμφανής η προσπάθεια «πολιτικοποίησης» του Υ.Ε.Ν. λες και το Υ.Ε.Ν. δεν είναι πολιτικό υπουργείο (η πολιτικοποίηση εννοείται προφανώς με την εκδίωξη των λιμενικών) με παράλληλο περιορισμό των αρμοδιοτήτων του Λ.Σ.. Οι τριβές που εκδηλώνονται μεταξύ των δύο αυτών κατηγοριών υπαλλήλων (στρατιωτικών και πολιτικών) δημιουργούν, όσο και αν πολλοί δεν θέλουν να το παραδεχτούν προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία του Υ.Ε.Ν..

Ο λόγος είναι, κατ' εμέ πολύ απλός. Υπάρχει διαφορά στη νοοτροπία, κουλτούρα και αντιμετώπιση των θεμάτων της ναυτιλίας εν γένει καθώς και της αστυνόμευσης. Δραστηριότητες που ασκούνται καθ' όλο το 24ωρο δεν είναι δυνατόν να διέπονται από δημοσιούπαλληλική κουλτούρα και νοοτροπία.

3.γ Π.Δ. 242/1999 "Οργανισμός Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας" (ΦΕΚ 201 Α') και Π.Δ. 320/2001 "Τροποποίηση του Π.Δ. 242/1999 «Οργανισμός Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας»(Α'201).

Ακολουθεί τέλος με το π.δ. 242/99 ο Οργανισμός ο οποίος τροποποιημένος ισχύει έως σήμερα . Ο Οργανισμός αυτός εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 20 του Ν 2503/1997 «Διοίκηση και Οργάνωση της Περιφέρειας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α'107).

Το βασικό χαρακτηριστικό του τελευταίου Οργανισμού είναι ότι επανήλθαν οι κλάδοι σαν αποτέλεσμα της δυσλειτουργίας που παρατηρήθηκε από τον προηγούμενο οργανισμό όπου είχαν καταργηθεί.

Συγκεκριμένα σύμφωνα με το άρθρο 1 η Κεντρική Υπηρεσία του Υ.Ε.Ν. διαρθρώνεται σε:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα
- Αρχηγός Λιμενικού Σώματος
- Υπαρχηγοί Λ.Σ.
- Γενική Επιθεώρηση Λ.Σ.
- Προϊστάμενοι Κλάδων
- Γενικός Διευθυντής

Οι κλάδοι που δημιουργούνται είναι οι εξής:

-Κλάδος Α' Προσωπικού Λιμενικού Σώματος που περιλαμβάνει τις Διευθύνσεις Προσωπικού Λ.Σ., Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Εκπαίδευσης, Οικονομικών Υπηρεσιών και Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών

-Κλάδος Β' Λιμενικής Αστυνομίας που περιλαμβάνει τις Διευθύνσεις Λιμενικής Αστυνομίας, Ασφαλείας και Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος

-Κλάδος Γ' Ναυτιλιακής Πολιτικής που περιλαμβάνει τις Διευθύνσεις Ναυτιλιακής Πολιτικής και Ανάπτυξης, Ασφάλειας Ναυσιπλοΐας, Θαλασσίων συγκοινωνιών, Λιμένων και Λιμενικών Έργων, Ναυτικής εργασίας, Εκπαίδευσης Ναυτικών

-Κλάδος Δ' Ελέγχου Εμπορικών Πλοίων που περιλαμβάνει τις διευθύνσεις Κανονισμών και Εποπτείας Οργανισμών, Μελετών- Κατασκευών και Επιθεώρησης Εμπορικών Πλοίων

-Κλάδος Ε' Επιχειρήσεων Λιμενικού Σώματος που περιλαμβάνει τις διευθύνσεις Επιχειρησιακών Μέσων και Ειδικών Μονάδων Λ.Σ.

-Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης που περιλαμβάνει τις Διευθύνσεις Πολιτικού Προσωπικού, Οργάνωσης και Ποιότητας Υπηρεσιών, Προμηθειών και Κτιριακών Εγκαταστάσεων, Υποστήριξης Ασφαλιστικών Οργανισμών.

Επίσης στη διάρθρωση του Υ.Ε.Ν. περιλαμβάνονται οι διευθύνσεις Παλλαϊκής Άμυνας Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτης Ανάγκης, Θαλασσίων Κρατικών Μεταφορών, Γραφείο Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, Γραφείο Εθιμοτυπίας, Δημοσίων σχέσεων, Πολιτιστικών θεμάτων και Εκδηλώσεων καθώς και το γραφείο Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

Επίσης στο Υ.Ε.Ν. υπάρχουν η Υπηρεσία Εναέριων Μέσων Λ.Σ., η Μονάδα Υποβρύχιων Αποστολών Λ.Σ. και η Υπηρεσία Μητρώου Ναυτικών Εταιρειών.

Στα χαρακτηριστικά αυτού του οργανισμού, πλην της επανασύστασης των κλάδων είναι η σύσταση έξι Περιφερειακών Διοικήσεων του Λ.Σ., με σκοπό την αποτελεσματικότερη λειτουργία σε αποκεντρωμένο επίπεδο του Λ.Σ., η ύπαρξη δύο Υπαρχηγών με την υπαγωγή σε αυτούς συγκεκριμένων κλάδων για καλύτερο συντονισμό και εποπτεία.

Τονίζεται ότι εδώ πλέον επιβεβαιώνεται πλήρως η κατάληψη πολλών επιτελικών θέσεων από τους πολιτικούς υπαλλήλους του Υ.Ε.Ν. με τη σύσταση μάλιστα και Γ.Δ.Δ.Υ. στην οποία περιλαμβάνονται τέσσερις Διευθύνσεις αμιγώς στελεχωμένες από πολιτικούς υπαλλήλους (άρθρο 34). Σημειώνεται ότι μέχρι και οι προμήθειες σε

πάσης φύσεως υλικό του Λ.Σ. γίνονται πλέον από διεύθυνση που στελεχώνεται από πολιτικούς υπαλλήλους.

Προβλέπεται η οργανική σύνθεση του προσωπικού του Λ.Σ. σε 6.006 άτομα (άρθρο 49) η οποία με το ν 2935/2001 (άρθρο 8) αυξήθηκε σε 10.156 άτομα.

Στα αξιοσημείωτα του Οργανισμού είναι ότι υπάρχουν Διευθύνσεις όπως η Διεύθυνση Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών, Λιμένων και Λιμενικών Έργων, Εκπαίδευσης Ναυτικών όπου παρέχεται η δυνατότητα αντί να προϊστανται αξιωματικοί του Λ.Σ. να προϊστανται πολιτικοί υπάλληλοι.(έχει ήδη αναφερθεί παραπάνω η σύσταση Γενικής Γραμματείας Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής η λειτουργία της οποίας ρυθμίστηκε με το π.δ. 175/2002). Επίσης ως προϊστάμενοι τμημάτων μπορεί να είναι πολιτικοί υπάλληλοι ακόμη και αν οι Διευθυντές είναι αξιωματικοί του Λ.Σ.. Επινοήσεις της ελληνικής δημόσιας διοίκησης χωρίς να κατανοείται η σκοπιμότητά τους ως επίσης και το αναμενόμενο όφελος από αυτούς τους «πειραματισμούς»;

Με τη σύσταση Κλάδου Επιχειρήσεων ικανοποιείται μία πάγια ανάγκη για επίλυση-αντιμετώπιση διαφόρων συμβάντων-περιστατικών από το Λ.Σ. με τη δημιουργία μίας εξειδικευμένης Υπηρεσίας (σε επίπεδο Κέντρου Επιχειρήσεων) πλην του Ε.Κ.Σ.Ε.Δ.(Ενιαίο Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης) το οποίο είναι υπεύθυνο για την έρευνα και διάσωση σε όλο το F.I.R. Αθηνών.

Αξίζει εδώ να καταγραφεί ότι η Πανελλήνια Ένωση Προσωπικού Λιμενικού Σώματος (Π.Ε.Π.Λ.Σ.) και η Πανελλήνια Ομοσπονδία Υπαλλήλων Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας (Π.Ο.Υ.Υ.Ε.Ν.) είχαν καταθέσει, με σκοπό την αποφυγή τριβών που ήδη έχουν αναφερθεί, σχέδιο Οργανισμού¹ ο οποίος κατά την προσωπική μου άποψη αντιμετώπιζε προς το καλύτερο την διαμορφωθείσα κατάσταση και πιο αποτελεσματικά από την άποψη των καθαρών λύσεων και επίσης ξεκάθαρων αρμοδιοτήτων.

Με την πρόταση αυτή, οι πολιτικοί υπάλληλοι ενισχύονται ακόμη περισσότερο με τη σύσταση δύο Γενικών Διευθύνσεων αντί μίας. Είναι ίσως η «ανταμοιβή» για τη σύσταση Αρχηγείου στο Λ.Σ.. Υπενθυμίζεται εδώ και αξίζει να σημειωθεί ότι αυτές οι δύο Γενικές Διευθύνσεις υπάγονται στον Γενικό Γραμματέα και όχι στο Αρχηγείο. Νέα πρόταση για οργανισμό κατατέθηκε από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεων Προσωπικού Λ.Σ.² το 2003.

Σαν συμπέρασμα εδώ μπορούμε να πούμε ότι με την πάροδο του χρόνου η διεύρυνση των Υπηρεσιών του Υ.Ε.Ν. είχε ως επακόλουθο να προσλαμβάνονται συνεχώς πολιτικοί υπάλληλοι, οι οποίοι κατά το μεγαλύτερο μέρος τους στελέχωναν τη Ναυτική Εκπαίδευση, τα Ναυτικά Μητρώα, τα Νομικά Πρόσωπα και τους Οργανισμούς τους εποπτευόμενους από το Υ.Ε.Ν.. Ταυτόχρονα το στρατιωτικό προσωπικό χρησιμοποιούνταν για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών των Λιμενικών Αρχών, πλωτών μέσων, τηλεπικοινωνιών κ.λπ. χωρίς να γίνονται ανάλογες προσλήψεις, πλην της τελευταίας τετραετίας όπου το Λ.Σ. ενισχύθηκε λόγω των Ολυμπιακών αγώνων του 2004. Ήδη από το 1982 με την κατάργηση του θεσμού του Γενικού Διευθυντή το προσωπικό του Λ.Σ. είχε αρχίσει να αποχωρεί από Ν.Α.Τ., τον Ο.Ν. και άλλα ταμεία.

Διλήμματα για τη φύση του Υ.Ε.Ν.

Η κατάσταση αυτή κάτω από την οργανωμένη πίεση του συνδικαλισμού των πολιτικών υπαλλήλων, επανάφερε το παλαιό πρόβλημα της φύσης των ναυτιλιακών διοικητικών υπηρεσιών, επί του οποίου συγκεντρωτικά έχουν διατυπωθεί δύο βασικά αντίθετες απόψεις:

- Σύμφωνα με τη μία το Υ.Ε.Ν., ως κυβερνητικός φορέας ενός από τους βασικότερους κλάδους της Εθνικής Οικονομίας, δεν πρέπει να έχει στρατιωτικό χαρακτήρα, αλλά έχει ανάγκη πολιτικών υπαλλήλων (εξειδικευμένοι τεχνοκράτες), ενώ το Λ.Σ. θα πρέπει να περιοριστεί στην άσκηση αστυνομικής αρμοδιότητας στο κέντρο και τις περιφέρειες. Η θεωρητική αυτή κατασκευή δεν εξηγεί πως οι πολιτικοί υπάλληλοι θα είναι αποδοτικότεροι, που κατ' ανάγκη θα προσλαμβάνονται με τον εισαγωγικό βαθμό, και θα εξελίσσονται στα γραφεία χωρίς καμία επαφή και αμεσότερη γνώση του ναυτιλιακού αντικειμένου και των αναγκών του (αυτό προσπάθησε να κάνει η δικτατορία το 1967-73 με τις διοικητικές κυβερνητικές μεταρρυθμίσεις της –βλ. ν δ. 1/1968,957/1971 και 175/1973 - και το έκανε σε μεγάλο βαθμό, ενώ σήμερα αναβιώνει στις προτάσεις ή καλύτερα στα σενάρια που αναδύονται στην επιφάνεια από διάφορους διοικητικούς επιστήμονες και πολιτικούς).
- Η άλλη είναι ότι η στελέχωση των Υπηρεσιών του κέντρου και των περιφερειακών αρχών από το προσωπικό του Λ.Σ. (με μακρά επιστημονική κατάρτιση και λιμενική-ναυτιλιακή πείρα) εξασφαλίζει αφ' ενός την ενότητα της διοίκησης και αφ' ετέρου την οργάνωση που επιβάλλει η ναυτιλιακή ιδιαιτερότητα. Η ορθότητα της άποψης αυτής φαίνεται από την μακρόχρονη πορεία και απόδοση του Λ.Σ., τα στελέχη του οποίου συνδυάζοντας μόρφωση και πειθαρχία και εναλλασσόμενα μεταξύ περιφέρειας και κέντρου, είναι σε θέση να ανταπεξέλθουν στις οικονομοτεχνικές απαιτήσεις του ναυτιλιακού κλάδου αλλά και στις ιδιάζουσες συνθήκες με τις οποίες λειτουργεί γενικότερα η ναυτιλία, ασκώντας παράλληλα άγνοια και τα αστυνομικά τους καθήκοντα.

Οι τριβές που έχουν αναπτυχθεί μεταξύ των δύο αυτών κατηγοριών υπαλλήλων έχει οδηγήσει αρκετούς ένστολους του Λ.Σ. σε αρθογραφία για τη μεταμόρφωση του Λ.Σ. ή με τη μετατροπή του σε ακτοφυλακή (βλ. U.S. Coast Guard), ή με τη μετατροπή του σε Σώμα Ασφαλείας κ.λπ.³ και σε κάθε περίπτωση ξεκαθάρισμα του πλαισίου των σχέσεων – αρμοδιοτήτων μεταξύ των στελεχών του Λ.Σ. και του Πολιτικού Προσωπικού.

Έχοντας υπόψη όλα τα παραπάνω προτείνω τα εξής:

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- Στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας είναι απαραίτητη λόγω του πολυσχιδούς αντικειμένου του η σύσταση θέσης Μόνιμου Υπηρεσιακού Υφυπουργού. Ένας θεσμός ο οποίος αν και προβλέπεται από το Σύνταγμα δεν έχει αξιοποιηθεί. Η διαρκής εμπειρία και γνώση εξειδικευμένων τεχνοκρατών αποτελούν εγγύηση για την ομαλή και επιτυχή άσκηση σύνθετων καθηκόντων, σε αντιδιαστολή με το ρόλο των Γενικών Γραμματέων των Υπουργείων (μετακλητοί δημόσιοι υπάλληλοι με βαθμό Α'), οι οποίοι συνήθως είναι πολιτευτές ή φίλοι των υπουργών και στερούνται στοιχειωδών γνώσεων των αντικειμένων που καλούνται να επιτελέσουν.
- Μεγάλο θέμα τίθεται εδώ με το ρόλο που επιτελούν οι σύμβουλοι των υπουργών. Από την ισχύουσα νομοθεσία έχουν αναφαίρετο δικαίωμα να στελεχώνουν τα γραφεία τους με ανάλογο προσωπικό για την στήριξη του έργου τους. Παρατηρείται όμως το φαινόμενο πολλές φορές πέρα από την ανεπάρκεια των ανθρώπων αυτών να δημιουργείται ένα παράλληλο Κέντρο

Εξουσίας το οποίο παρακάμπτει τους υπηρεσιακούς παράγοντες, οι οποίοι όπωσ και να γίνει λόγω συνεχούς υπηρεσίας στο ίδιο αντικείμενο το γνωρίζουν καλύτερα. Μήπως και αυτή η τακτική – πολιτική θα πρέπει να αντιμετωπιστεί σε νέα βάση με την καθιέρωση συγκεκριμένου πεδίου δραστηριοποίησης τους;

1.- ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ

Σήμερα ο ισχύων Οργανισμός ταυτίζει το Υπουργείο με το Αρχηγείο και ο Αρχηγός και οι Υπαρχηγοί ουσιαστικά αποτελούν άμεσους επιτελείς του Υπουργού.

Όταν συστήθηκε Αρχηγείο στην Ελληνική Αστυνομία με το ν 2800/2000 στην εισηγητική έκθεση του εν λόγω νόμου καταγραφόταν ότι «.....σύμφωνα με τις βασικές οργανωτικές αρχές, το ανώτατο κλιμάκιο διοίκησης ενός Σώματος πρέπει να διακρίνεται από την πολιτική ηγεσία και δεν νοείται Αρχηγός χωρίς Αρχηγείο.

Περαιτέρω, εκτιμάται ότι η σύσταση Αρχηγείου θα έχει ευμενή επίδραση στο φρόνημα του προσωπικού, το οποίο θα συνειδητοποιήσει ότι ανήκει σε ένα συγκροτημένο και καλά οργανωμένο σύνολο με ψυχική ενότητα και πειθαρχία....».

Κάτι τέτοιο δε συμβαίνει στο Υ.Ε.Ν./Λ.Σ.. Ενώ το Λ.Σ. είναι ένα στρατιωτικά συντεταγμένο Σώμα το οποίο ασκεί και αστυνομικά καθήκοντα, η πολιτεία κρίνει ότι δε χρειάζεται να συστήσει Αρχηγείο. Και στην προκειμένη περίπτωση, είναι ευνόητο ότι αν αποφασιστεί ποτέ να συσταθεί Αρχηγείο αυτό δεν πρέπει να έχει τη μορφή που εφάρμοσε η δικτατορία, περιορίζοντας δηλαδή το Λ.Σ. σε αυστηρά αστυνομικό ρόλο, αλλά να περιλαμβάνει πλήρως και σαφώς το διττό χαρακτήρα των αρμοδιοτήτων που ασκεί το Λ.Σ. (αστυνομικό και ναυτιλιακό).

Ο εν λόγω νόμος μπορεί να αποτελέσει τη βάση για να αντιμετωπιστούν στο Υ.Ε.Ν. / Λ.Σ. και κάποια άλλα θέματα κατ' αναλογία των άρθρων 6 και 13 αυτού. Για παράδειγμα θα μπορούσε να συσταθεί στο Υ.Ε.Ν. «Συμβούλιο Συντονισμού και Στρατηγικής για θέματα Ναυτιλίας και Αστυνομίας», ως επίσης να συσταθεί «Συμβούλιο Επιτελικού Σχεδιασμού και Διαχείρισης Κρίσεων», όργανα τα οποία λείπουν παντελώς από το Υ.Ε.Ν..

Έχοντας αυτά υπόψη, η προσέγγιση που έχει γίνει από την Π.Ο.Ε.Π.Λ.Σ.(Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεων Προσωπικού Λιμενικού Σώματος) ⁴ είναι ένα σωστό βήμα αλλά κατά την προσωπική μου άποψη θα πρέπει να επισημανθούν ως προς τις προτάσεις που έκανε τα εξής:

Δεν είναι κατανοητό για πιο λόγο οι Διευθύνσεις : Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών, Γραφείο Εξυπηρέτησης του Πολίτη, Οργάνωσης Απλούστευσης των Διαδικασιών, Θαλασσιών Συγκοινωνιών, Λιμένων και Λιμενικών Έργων, οι Ανώτερες Δημόσιες Σχολές Εμπορικού Ναυτικού (Α.Δ.Σ.Ε.Ν.),σήμερα Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.), Διεύθυνση Ασφάλειας και Πρόνοιας Ναυτικών και Διεύθυνση Ναυτικής Εκπαίδευσης θα πρέπει να τεθούν υπό την διοίκηση των πολιτικών υπαλλήλων. Μην ξεχνάμε ότι αναφερόμαστε σε αντικείμενο που άπτεται άμεσα των αρμοδιοτήτων που ασκεί το Λ.Σ.. Μάλιστα το αντικείμενο πολλών εξ' αυτών των διευθύνσεων αποτέλεσε και το λόγο σύστασης του Λ.Σ. αρχικά και του Υ.Ε.Ν. αργότερα.

Σε τελευταία δε ανάλυση που απέτυχε το Λ.Σ. για να του αφαιρεθούν αυτές οι Διευθύνσεις; Και αν ο λόγος είναι η έλλειψη προσωπικού, ας προσληφθεί προσωπικό για το Λ.Σ..

Το πλέον δε αξιοσημείωτο όλων είναι ότι ναι μεν σε επιτελικό επίπεδο οι εν λόγω αντίστοιχες Διευθύνσεις περιέρχονται στους πολιτικούς υπαλλήλους, αλλά σε περιφερειακό οι αρμοδιότητες ασκούνται από το Λ.Σ..

Οι Πολιτικοί υπάλληλοι θα πρέπει κατά την άποψή μου να στελεχώσουν μόνο τέσσερις Διευθύνσεις: Διεύθυνση πολιτικού προσωπικού, Διεύθυνση εκπαίδευσης πολιτικού προσωπικού, Διεύθυνση εποπτείας ΝΠΔΔ αρμοδιότητας ΥΕΝ και Διεύθυνση προμηθειών (σε ότι σχετίζεται με τα παραπάνω) και να υπάγονται απευθείας είτε στο Γ.Γ., είτε στον Υ.Ε.Ν.. Πλήρες και σαφές ξεκαθάρισμα ρόλων και αρμοδιοτήτων μεταξύ του προσωπικού του Υ.Ε.Ν..

Στις πρόσφατα συσταθείσες Περιφερειακές Διοικήσεις θα πρέπει με σκοπό την αποκέντρωση να τους παραχωρηθούν αποφασιστικές αρμοδιότητες για να απεμπλακεί και ο Αρχηγός του Λ.Σ. από το υδροκεφαλικό σύστημα που έχει δομηθεί. Παράλληλα οι Περιφέρειες στα όρια της τοπικής δικαιοδοσίας τους να έχουν τις αρμοδιότητες της Γενικής Επιθεώρησης του Λ.Σ., η οποία θα πρέπει να αλλάξει ως προς τη λειτουργία της, ασκώντας πράγματι επιθεωρήσεις στις Υπηρεσίες του Υ.Ε.Ν./Λ.Σ.. Παράλληλα οι Περιφερειακές Διοικήσεις θα πρέπει σε συνεργασία με τις υπαγόμενες σε αυτές Λιμενικές Αρχές και τις καθ' ύλην αρμόδιες διευθύνσεις να προβαίνουν σε σχεδιασμό για την αντιμετώπιση περιστατικών τα οποία εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Λ.Σ.. (η μέχρι σήμερα λογική που απορρέει από τη σύσταση των Περιφερειακών Διοικήσεων έχοντας σαν κριτήριο τις αρμοδιότητες που ασκούν είναι η δημιουργία οργανικών θέσεων). Ίσως σε κάθε Περιφέρεια θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα δημιουργίας μίας επισκευαστικής βάσης για το χερσαίο και πλωτό εξοπλισμό του Λ.Σ.. Η δε Υ.Α. 4222.1/7/97 (ΦΕΚ 11-8-97) περί «Μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και του δικαιώματος προς υπογραφή.....» θα πρέπει να ανανεωθεί στην πιο πάνω κατεύθυνση αλλά και με μεταβίβαση βασικών αρμοδιοτήτων στον Αρχηγό του Λ.Σ. από τον Υ.Ε.Ν. και τον Γ.Γ.. Θα πρέπει ο Αρχηγός Λ.Σ. να εξουσιοδοτηθεί να υπογράφει και να εκδίδει αυτός και μόνο αυτός τη συντριπτική πλειοψηφία των διατάξεων που σχετίζονται με τις θεσμικές αρμοδιότητες του Λ.Σ..

Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας (Σ.Π.Κ.) και Λιμενικό Σώμα (ν 2287/1995)

Συνακόλουθα εδώ τίθεται και ένα άλλο θέμα. Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας και Λ.Σ.. Είναι κατά την άποψή μου αναγκαίο, να απεμπλακεί το Λ.Σ. από την εφαρμογή ως προς την κατάσταση του προσωπικού του, την ποινική του δικαιοδοσία, πειθαρχία κ.λπ. από τις διατάξεις που ισχύουν για το προσωπικό του Πολεμικού Ναυτικού.. Η οργάνωση – λειτουργία και δράση ενός φορέα σήμερα που κινείται εντός της κοινωνίας σε νέες ανάγκες και δράσεις απαιτούν μεγαλύτερη ευελιξία και εκσυγχρονισμό. Η απεμπλοκή του από τον εν λόγω Κώδικα δε σημαίνει επ' ουδενί ότι θα αλλάξει η στρατιωτική μορφή του Λ.Σ., ή η οργάνωσή του, ή η δράση του. Κάτι τέτοιο δε συνέβη με την ΕΛ.ΑΣ. (μετά την ενοποίηση του 1984). Χωρίς να παραγνωρίζω ότι το αντικείμενο των δύο ένστολων φορέων είναι εν μέρει παρεμφερές, κανείς δε μπορεί να πει ότι η κατάργηση του Σ.Π.Κ. θα πολιτικοποιήσει το Λ.Σ., ή ότι θα αλλοιώσει τη θεσμική δράση του. Άλλωστε η εφαρμογή του Σ.Π.Κ. δεν αποφέρει αποτελέσματα στα σύγχρονα φαινόμενα διαφθοράς και αδιαφάνειας στο δημόσιο. Είναι ευνόητο ότι σαν ένα ιδιαίτερο ένοπλο Σώμα το Λ.Σ., θα πρέπει να λειτουργεί με τους δικούς του οργανικούς νόμους, λόγω δε της φύσης της αποστολής του, θα είναι πάντα στρατιωτικά συντεταγμένο και το προσωπικό θα έχει στρατιωτική ιεραρχία και πειθαρχία, τα οποία δε διασφαλίζει ο Σ.Π.Κ..

Η θέσπιση ξεχωριστού Πειθαρχικού Κώδικα στο Λ.Σ. και η υπαγωγή του προσωπικού Λ.Σ. στα κοινά ποινικά δικαστήρια δε θα επηρεάσει ούτε τα αστυνομικά και ναυτιλιακά του καθήκοντα, ούτε τη διοίκηση της ναυτιλίας, ούτε σε καιρό πολέμου το ρόλο του, ούτε τη διεξαγωγή των επιχειρήσεων κ.ά.. Σε τελευταία ανάλυση δεν καταστρατηγείται ούτε η ιεραρχία, ούτε ο στρατιωτικός χαρακτήρας του. Απλά αλλάζει το πειθαρχικό πλαίσιο που διέπει το προσωπικό του Λ.Σ. και θα λειτουργεί με τους δικούς του νόμους. Στο δια ταύτα κατάργηση του άρθρου 46 παρ. 7 του ν 2935/2001.

2.- ΚΑΤΑΤΑΞΗ- ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ –ΕΞΕΛΙΞΗ

Η κατάταξη σήμερα του προσωπικού του Λ.Σ. στις δύο κατηγορίες Λιμενικών Υπαλλήλων (Υπαξιωματικών, Λιμενοφυλάκων) γίνεται με μόρια (αδιάβλητη διαδικασία) και στους Αξιωματικούς με εξετάσεις που διοργανώνει το Υ.Ε.Ν..

Για διασφάλιση της διαφάνειας, αξιοκρατίας αλλά και των γενικότερων Αρχών που διέπουν τη δράση της δημόσιας διοίκησης (χρηστή διοίκηση, καλή πίστη, ίση μεταχείριση κ.λπ), των διατάξεων του Συντάγματος (άρθρο 4), την 76/207/ΕΟΚ οδηγία, θα πρέπει η κατάταξη όλων να γίνεται μέσω των Πανελληνίων εξετάσεων σε Σχολή Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που θα φέρει τη διακριτή ονομασία «Λιμενική Ακαδημία».

Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνονται τα εξής:

α.- δυνατότητα εισαγωγής σε όλους τους πολίτες με καθαρές και αδιάβλητες διαδικασίες, τερματίζοντας κάθε δεσμό με την τριτοκοσμική πελατειακή ελληνική διοίκηση

β.- «απογαλακτισμός» από τη Σχολή Ναυτικών Δοκίμων (Σ.Ν.Δ.) και το Πολεμικό Ναυτικό. Ενίσχυση και διαμόρφωση ανάλογης εκπαίδευσης στο αντικείμενο του Λ.Σ. και τις σύγχρονες ανάγκες που διαμορφώνονται.

γ.- κοινή προέλευση όλων των αξιωματικών του Λ.Σ. από ένα ενιαίο τριτοβάθμιο αξιοκρατικό σύστημα, στο οποίο θα διαμορφώνονται κοινές αντιλήψεις, νοοτροπίες, εκπαιδεύσεις. Σήμερα στο Υ.Ε.Ν./ Λ.Σ. υπάρχουν όχι μόνο εννέα επετηρίδες βαθμοφόρων (άρθρο 7 ν 2935/2001, και άρθρο 20 ν 3153/2003), οι οποίες όπως και να το κάνουμε δημιουργούν αξιωματικούς διαφόρων ταχυτήτων, αλλά υπάρχουν «τριβές» σε αυτούς και λόγω προέλευσης. Προσωπικά απορώ πως οι Τεχνικοί για παράδειγμα είναι και προανακριτικοί υπάλληλοι χωρίς απολύτως καμία εκπαίδευση (η εκπαίδευση τους περιορίζεται σε σεμινάρια διάρκειας περίπου τριών μηνών, χωρίς να υποστούν καμία εκπαίδευση σε παραγωγική σχολή).

δ.- η διάρκεια της εκπαίδευσης θα πρέπει να είναι τετραετής (να γίνει όντως Α.Ε.Ι. Πανεπιστημιακού επιπέδου και όχι απλά να αναφερόμαστε σε τριτοβάθμια εκπαίδευση). Σήμερα είναι περισσότερο παρά ποτέ ανάγκη να υπάρχει ομοιόμορφη προέλευση όλων των στελεχών του λιμενικού σώματος από στρατιωτική και επιστημονική σχολή τετραετούς εσωτερικής φοίτησης.

Κατά τη διάρκεια της φοίτησης θα πρέπει να παρέχονται γνώσεις επιστημονικές, τεχνικές και ναυτικές έτσι ώστε οι απόφοιτοι να έχουν όλες τις δυνατότητες να καλύπτουν τα αντικείμενα που πρέπει στη σταδιοδρομία τους. Σήμερα το Λ.Σ. έχει καταντήσει «χαβούζα» για αποκατάσταση όλων των πτυχιούχων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Κατά τη διάρκεια δε της φοίτησης για όλους (Αξιωματικούς, Λ/Φ,) να γίνονται όχι μόνο εκπαιδευτικά ταξίδια, αλλά το καλοκαίρι να ασκείται από τα δόκιμα στελέχη πρακτική σε περιφερειακές υπηρεσίες του Υ.Ε.Ν./ Λ.Σ..

ε.- εάν και εφόσον προκύπτουν ανάγκες για προσλήψεις επιστημονικού προσωπικού (π.χ. πτυχιούχους Πολυτεχνείου) το Υ.Ε.Ν. να επιχορηγεί στην πορεία την φοίτηση στελεχών του σε ιδρύματα που θα καλύπτουν τις ανάγκες του και όχι να καλύπτει τις ανάγκες του με «πατέντες» προσλήψεων είτε πτυχιούχων Πολυτεχνείων, είτε (πρόσφατα) οικονομικών αξιωματικών χωρίς αυτοί να λαμβάνουν καμία εκπαίδευση και κατατασσόμενοι απευθείας με το βαθμό του Ανθυποπλοιάρχου. Οι εν λόγω δε αξιωματικοί στη συντριπτική τους πλειοψηφία καταλαμβάνουν συγκεκριμένες θέσεις και οι υπόλοιποι αξιωματικοί (κυρίως προέλευσης Σ.Ν.Δ., και Σχολή Δοκίμων Υπαξιωματικών Λιμενικού Σώματος Σ.Δ.Υ.Λ.Σ.), καλύπτουν άλλες θέσεις (μάχιμες και στην περιφέρεια). Άρα αυτόματα δημιουργείται προσωπικό δύο ταχυτήτων. Οποιαδήποτε δε κενά σε επιστημονικές ανάγκες μπορούν να καλυφθούν από μεταπτυχιακές σπουδές οι οποίες μέσω υποτροφιών θα παρέχονται από το Υ.Ε.Ν./Λ.Σ. στα στελέχη του.

στ.- οι Λ/Φ να εισάγονται και αυτοί με Πανελλήνιες και η φοίτηση τους να είναι τετραετής και επιπέδου Α.Ε.Ι.. Όσοι δε μετά από κάποιο χρονικό διάστημα (π.χ. τρία χρόνια) θέλουν να δώσουν εξετάσεις για υπαξιωματικοί, αυτό να γίνεται με εξετάσεις σε συγκεκριμένα μαθήματα (π.χ. Λ.Α., ναυτιλία, πειθαρχικό δίκαιο, Κ.Π.Δ., Π.Κ., κ.λπ.) μέσω εσωτερικού διαγωνισμού του Υ.Ε.Ν. (αφού διασφαλιστεί η διαφάνεια και η αξιοκρατία στην τέλεση αυτών) και να ονομάζονται απευθείας Κελευστές χωρίς φοίτηση σε παραγωγική σχολή. Στην πορεία όσοι αποκτούν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Πολυτεχνείο, Α.Ε.Ι.) να έχουν τη δυνατότητά βάσει ποσόστωσης (π.χ. 3 %) να εισάγονται στη Λιμενική Ακαδημία βάσει κατατακτηρίων εξετάσεων. Θα πρέπει επίσης να ξεκαθαριστεί το τι θα γίνει με τα Α.Τ.Ε.Ι..

η.- να σταματήσει το ύψος για τις εισαγωγικές εξετάσεις να είναι «ασανσέρ». Τη μία χρονιά ύψος 1.65 για τις γυναίκες και την άλλη 1.60. Τα ίδια και για τους άνδρες. Η λογική που ακολουθείται σε αυτό το θέμα παραπέμπει σε τακτικές πελατειακής τριτοκοσμικής διοίκησης. Επίσης τα όρια στα αγωνίσματα για άνδρες και γυναίκες να είναι ίδια βάσει των αρχών της ισότητας.

θ.- Τα αγγλικά είναι μία άλλη χαρακτηριστική περίπτωση στο Λ.Σ.. Πρόσφατα στις εξετάσεις των Αξιωματικών καταργήθηκε η αποδοχή και κατά συνέπεια το άριστα, με την προσκόμιση τίτλων επάρκειας γνώσης ξένης γλώσσας (π.χ. Proficiency) από αναγνωρισμένα Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Προφανώς η χρήση του π.δ. 50/2001, κάτι θα εξυπηρετεί. Δεν είναι δυνατόν να πριμοδοτείς αυτά τα πτυχία στα μόρια των Υπαξιωματικών και Λ/Φ, και να τα καταργείς στους Αξιωματικούς. Ίσως η αδυναμία λήψης αυτών χωρίς μέσον να δημιουργεί προβλήματα σε αρκετούς.

ι.- Τα τραγελαφικά συνεχίζονται με τις προαγωγές στους αξιωματικούς στο βαθμό του Ανθυποπλοιάρχου με τη λήψη του FIRST CERTIFICATE στην αγγλική ή άλλη γλώσσα (ν 2329/1995). Τώρα με το ν 2935/2001, άρθρο 13 η προσκόμιση πραγματοποιείται μέχρι και το βαθμό του Υποπλοιάρχου. Γιατί άραγε να είναι απαραίτητη η προσκόμιση αυτού του πτυχίου όταν για τις εισαγωγικές εξετάσεις κάτι τέτοιο δε χρειάζεται; Και τι οδήγησε στην κατάργηση των προαγωγών με την κτήση του προαναφερόμενου πτυχίου στο βαθμό του Ανθυποπλοιάρχου;

κ.- Μέχρι δε να εφαρμοστεί το παραπάνω σύστημα θα πρέπει να καθοριστούν συγκεκριμένα πεδία επιστημών που θα παρέχουν τη δυνατότητά στους κατόχους να δίνουν εξετάσεις και σε κοινή ύλη και χωρίς ποσοστάσεις. Οι καλύτεροι εκ των διαγωνιζομένων να εισέρχονται στη Σ.Ν.Δ..

Δημιουργία Μεταπτυχιακών – Επιτελικών Σχολών –Ινστιτούτων

1. Να δημιουργηθεί Σχολή Λιμενικής Πολιτικής και Ασφάλειας (ετήσιας διάρκειας), στην οποία να εισέρχονται Αξιωματικοί Λ.Σ. από το βαθμό του Πλωτάρχη έως και Πλοίαρχου με εξετάσεις, αλλά και ιδιώτες με καταβολή διδάκτρων. Η σχολή που θα είναι επιπέδου MSc θα παρέχει δύο κατευθύνσεις κύκλου σπουδών (Λιμενικής Πολιτικής και Ασφάλειας ανά εξάμηνο) και θα είναι απαραίτητη η φοίτηση σε αυτήν προκειμένου καταστεί εφικτή η προαγωγή στις Ανώτατες θέσεις του Λ.Σ.. Παράλληλα θα πραγματοποιείται σε αυτήν ερευνητικό έργο απαραίτητο για την προαγωγή – αξιοποίηση των δυνατοτήτων του Υ.Ε.Ν..
2. Δημιουργία Σχολείου Επιτελών Λιμενικού Σώματος διάρκειας ενός εξαμήνου, στο οποίο θα συμμετέχουν όλοι οι Πλοίαρχοι Λ.Σ. οι οποίοι θα ενημερώνονται για θέματα Διεθνών Σχέσεων και Στρατηγικής , Διοίκησης και Δημόσιας Πολιτικής.
3. Δημιουργία δύο Ινστιτούτων:
  - Ινστιτούτο ναυτιλιακής και αστυνομικής πολιτικής και
  - Ινστιτούτο ναυτικής τέχνης

Τα Ινστιτούτα θα λειτουργούν σαν δεξαμενές σκέψης (think tank), όπου στελεχωμένα με ειδικό επιστημονικό και στρατιωτικό προσωπικό θα παράγουν πολιτική στα αντικείμενα που απασχολούν το Υ.Ε.Ν., θα κάνουν έρευνες, μελέτες κ.λπ, ενώ παράλληλα την τεχνογνωσία που θα παράγεται θα εξάγεται στα πλαίσια διπλωματικών σχέσεων και σε άλλες χώρες.

Το Υ.Ε.Ν. θα πρέπει να συνεργαστεί και με Πανεπιστημιακά ιδρύματα π.χ. το τμήμα Ναυτιλιακών σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς και να συνδέσει την εμπειρία και πράξη – εφαρμογή με την θεωρητική εκπαίδευση.

3.- ΜΕΤΑΘΕΣΕΙΣ

Το π.δ. 190/2003 (Α'145) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει όσο και αν βρίσκεται στη σωστή κατεύθυνση και αποτελεί μία σημαντική θεσμική κατάκτηση για το προσωπικό του Λ.Σ. έχει κενά και επιτρέπει αυθαιρεσίες και καταχρήσεις.

Το πλέον επίμαχο σημείο το οποίο προκαλεί και θα προκαλεί συνεχώς τριβές στις σχέσεις του προσωπικού Λ.Σ. είναι οι μεταθέσεις στις Προξενικές Αρχές.

Πριν φτάσουμε όμως σε αυτό θα πρέπει να εξετάσουμε κάποιες διατάξεις του π.δ. που επιτρέπουν την «αυθαιρεσία».

Για παράδειγμα η παράγραφος 7 του άρθρου 13 εξαιρεί από μία συγκεκριμένη διαδικασία κάποιες μεταθέσεις οι οποίες γίνονται χωρίς την τήρηση θεσμικά κάποιων κριτηρίων. Λογικά οι θέσεις αυτές που είναι καίριας σημασίας καλύπτονται από αξιωματικούς που διαθέτουν υποθετικά κάποια προσόντα. Που καθορίζονται θεσμικά αυτά τα προσόντα; Ποια κριτήρια επιλογής λαμβάνει υπόψιν ο Αρχηγός Λ.Σ. για τις εισηγήσεις του; Δεν θα έπρεπε να καθοριστούν αυτά λεπτομερειακά;(π.χ. αν έχει ασκηθεί επιτελική ή περιφερειακή διοίκηση, κτήση Ακαδημαϊκών τίτλων, ειδικότερα προσόντα κ.λπ.).

Σε αυτά τα κριτήρια που θα καθορισθούν θα πρέπει να καθορίζεται πως θα επιλέγονται π.χ. οι Λιμενάρχες, πόσο καιρό θα παραμένουν στη θέση τους κ.λπ..

Οι μεταθέσεις ανώτερων αξιωματικών στο Εξωτερικό όπως αναφέρθηκε είναι μία κατάσταση στο Λ.Σ. που προκαλεί συνεχώς τριβές.

Καταρχάς τα κριτήρια που θεσπίζονται είναι το λιγότερο ανεπαρκή. Το μόνο αξιοκρατικό προσόν είναι η κτήση πιστοποιητικού γνώσης γλώσσας από αναγνωρισμένο Πανεπιστήμιο (διαδικασία στην οποία δε χωρεί μέσον). Ταυτόχρονα δε το προσόν αυτό για όσους δεν το έχουν, πιστοποιείται από εξετάσεις του Υ.Ε.Ν. χωρίς να ορίζεται ο τρόπος διενέργειας τους και πως – το κυριότερο - θα διασφαλίζεται από την Ελληνική διοίκηση η αξιοκρατία.

Γιατί εδώ δεν περιγράφονται κριτήρια όπως:

- γνώση ξένης γλώσσας σε επίπεδο τουλάχιστον Advanced Proficiency (το αντίστοιχο σε άλλες γλώσσες).
- κτήση μεταπτυχιακού-ων τίτλου /-ων
- πενταετής προϋπηρεσία σε Περιφερειακές Υπηρεσίες
- τετραετής προϋπηρεσία σε Επιτελικές Υπηρεσίες

Επιπλέον κτήση άλλων προσόντων όπως διδακτορικά κ.λπ. να λαμβάνεται υπόψη (όλα να μοριοποιούνται). Έτσι δεν θα υπάρχει κανένα πρόβλημα αξιοκρατίας και διαφάνειας. Δεν είναι δυνατόν να λαμβάνεται υπόψη η επετηρίδα και η αρχαιότητά για τέτοιες τοποθετήσεις(αυτό είναι ένα θέμα που θα εξεταστεί σε άλλο σημείωμα).

Η ακόμη άλλη μία πρόταση. Διενέργεια εξετάσεων σε συγκεκριμένα μαθήματα, όπως Κοινοτικό Δίκαιο, Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο, Νομοθεσία Λ.Σ. κ.λπ.. Το πρόβλημα πάλι εδώ είναι ποιος θα κάνει τις εξετάσεις και πως θα διασφαλιστεί το αδιάβλητο.

Πρόβλημα και άδικο κατά την άποψή μου είναι ο περιορισμός που τίθεται για τις θέσεις στο εξωτερικό. Ενώ οι Αξιωματικοί προέλευσης Σ.Ν.Δ. μπορούν μόνο να τοποθετηθούν σαν ανώτεροι αξιωματικοί, οι προερχόμενοι από Σ.Δ.Υ.Λ.Σ. έχουν τη δυνατότητα να τοποθετούνται από το βαθμό τόσο του Σημαιοφόρου Λ.Σ. αλλά και σαν ανώτεροι. Ο Κανονισμός 66 πρέπει να καταργηθεί και να αλλάξουν οι διατάξεις του Π.Δ.. Οι θέσεις των τεχνικών συμβούλων θα πρέπει να καθοριστούν με σαφήνεια. Τα πειθαρχικά όρια που θα εμποδίζουν τη δυνατότητα τοποθέτησης σε υπηρεσία του εξωτερικού θα πρέπει να αυξηθούν.

Να μην υπάρχουν εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών φορέων στα αρμόδια όργανα μεταθέσεων. Πέρα από το ότι η ψήφος τους δεν μπορεί να είναι ισότιμη (ο ένας φορέας εκπροσωπεί 7000 περίπου στελέχη και ο άλλος γύρω στα 300) θα πρέπει η διοίκηση να εφαρμόσει τα νομικά και κανονιστικά πλαίσια. Και τώρα που υπάρχει εκπρόσωπος της ΠΟΕΠΑΣ οι διατάξεις καταστρατηγούνται (βλ. στο Internet ιστοσελίδα ΠΟΕΠΑΣ). Άλλωστε όσοι δεν εφαρμόζουν τις διατάξεις έχουν ποινικές, διοικητικές και πειθαρχικές ευθύνες. Συνακόλουθα δε μπορεί να ασκηθούν και αγωγές για αποζημιώσεις(παραβίαση αρχών διοικητικού δικαίου, διατάξεων του Συντάγματος, παράβαση καθήκοντος κ.λπ.). Η αυθαιρεσία δίνει τα πιο εύκολα επιχειρήματα για να προσβληθούν οι οποιεσδήποτε αποφάσεις της Διοίκησης.

Η Κ.Υ.Α. για τα κριτήρια επιλογής του προσωπικού της παρ. 9 του ν 2935/2001 που εκδόθηκε κατά την άποψη μου είναι άστοχη. Διακρίνει τις τοποθετήσεις – μεταθέσεις στο εξωτερικό σε δύο κατηγορίες. Τα κριτήρια επιλογής να ενσωματωθούν - συμπεριληφθούν στο π.δ. για τις μεταθέσεις του προσωπικού Λ.Σ.. Μήπως δε τα κριτήρια θα πρέπει να είναι ενιαία για όλες τις θέσεις του εξωτερικού; Όλοι τη χώρα μας δεν εκπροσωπούν;

4.- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Το πρόσφατο π.δ. 56/2002 αν και ρυθμίζει σε καλύτερη κατεύθυνση την αξιολόγησή των στελεχών του Λ.Σ. (φανερή διαδικασία λαμβάνοντας γνώση ο αξιολογούμενος κ.λπ), στερώντας τη δυνατότητα από ορισμένους καλυπτόμενοι πίσω από τη διαδικασία του "ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΥ" με αδιαφανείς διαδικασίες να αξιολογούν - βαθμολογούν επαγγελματίες, χρειάζεται πολύ δρόμο ακόμη για να προάγεται αξιοκρατία, διαφάνεια και ισότητα .

Για παράδειγμα θα πρέπει στις εκθέσεις αξιολόγησής να αναγράφονται και τα προσόντα αυτών που αξιολογούν και γνωματεύουν (αν έχουν ασκήσει διοίκηση και που, τι προσόντα ακαδημαϊκά έχουν αποκτήσει, που έχουν υπηρετήσει κ.λπ.). Δεν είναι δυνατόν η καριέρα κάποιου να κρίνεται από την υποκειμενική άποψη ορισμένων με υποδεέστερα προσόντα των δικών σου. Θα πρέπει δε να αιτιολογείται κάθε βαθμός που δίνεται. Ενώ γιατί να μην δίνεται η δυνατότητα και στον κρινόμενο να αξιολογεί και τον αξιολογούντα;

Πρόσφατα οι Ένοπλες Δυνάμεις ξεκίνησαν προσπάθεια κατάρτισης νομοσχεδίων για απεμπλοκή του συστήματος από τα στεγανά των αρχαιοτήτων, της επετηρίδας και των δογμάτων "πας αρχαιότερος σοφότερος". Φτάνει βέβαια να μιλάμε για αξιοκρατία και όχι κομματική αξιοκρατία.

Με τον τρόπο αυτό:

- δίνονται κίνητρα στο προσωπικό για βελτίωση των γνώσεων του έξω-υπηρεσιακά και αξιοποίηση αυτών υπηρεσιακά
- υγιές ανταγωνιστικό πλαίσιο μεταξύ των στελεχών που θα προάγει την άμιλλα
- εισαγωγή μεθόδων του ιδιωτικού τομέα στις «ένστολες υπηρεσίες»
- αποβολή της δημοσιούπαλληλικής νοοτροπίας που λίγο πολύ τους θέλει όλους μετά από λίγα χρόνια σε κάποιον βαθμό να προάγονται
- επαναπροσδιορισμός των εκθέσεων αξιολόγησής
- αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης στις στρατιωτικές σχολές μετατρέποντας τις σε Α.Ε.Ι.
- κατάργηση του δόγματος «πας αρχαιότερος σοφότερος»
- πραγματική αξιοποίηση του προσωπικού κ.ά.

Ο καλύτερος τρόπος για να αξιολογήσεις κάποιον είναι το βιογραφικό του, το οποίο θα περιέχει προσωπικά και υπηρεσιακά στοιχεία. Οι σύγχρονες ιδιωτικές υπηρεσίες έτσι κινούνται. Θα πρέπει δε να συσταθεί κατά την άποψή μου μία Μόνιμη Επιτροπή Αξιολόγησής Προσωπικού Λ.Σ.(Μ.Ε.Α.Π.Λ.Σ.) από:

- Υπουργό ή Μόνιμο Υπηρεσιακό Υφυπουργό
- Αρχηγό Λ.Σ.
- Εκπρόσωπος της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής
- Εκπρόσωπος της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου και
- Πανεπιστημιακό Καθηγητή ειδικευμένο σε θέματα Διοίκησης

οι οποίοι μία φορά κάθε χρόνο (τον Ιανουάριο) θα αποφασίζουν με βάση τα προσόντα του ανώτερου και ανώτατου προσωπικού τη στελέχωση θέσεων επιτελικών και περιφερειακών του Υ.Ε.Ν., περιορίζοντας έτσι σε μεγάλο βαθμό την αυθαιρεσία της διοίκησης και κυρίως την υποκειμενικότητά και αυθαιρεσία των κρίσεων πολλών στελεχών.

Η κάθε κρίση δε θα πρέπει να δικαιολογείται πλήρως βάσει των αρχών της χρηστής διοίκησης, της καλής πίστης, της ισότητάς κ.λπ..Να λαμβάνονται υπόψη πτυχία εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, ξένων γλωσσών, αποδόσεις σε Υπηρεσίες γραφείου με βάση προκαθορισμένους στόχους από την ηγεσία του Υ.Ε.Ν.. Στην ίδια κατεύθυνση να αξιολογούνται και επιτυχίες στην πάταξη του εγκλήματος. Γιατί να μην

καθιερωθεί μία νέα κλίμακα με άριστα το 100 και να μπουν δείκτες για όλα τα κριτήρια;

Εάν βέβαια σε αυτήν την πρόταση αντιπαρατεθεί το επιχείρημα ότι έτσι καταργείται το αυτοδιοίκητο αυτών των διοικητικών μηχανισμών, αυτόματα θα τεθεί το ερώτημα πότε υπήρξε ουσιαστικό αυτοδιοίκητο;

Σε επίπεδο κατώτερων αξιωματικών, υπαξιωματικών και Λ/Φ μπορεί να δημιουργηθεί ανάλογη επιτροπή.

Εδώ μήπως θα πρέπει το προσωπικό του Λ.Σ. να ενταχθεί σε ένα ευρύτερο πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης (μητρώο) και να καταγράφονται και εκεί τα προσόντα ;

Σε κάθε περίπτωση το κανονιστικό πλαίσιο αξιολόγησης χρειάζεται εκσυγχρονισμό.

Είναι απαραίτητο να γίνεται αξιολόγηση από επαγγελματίες – συναδέλφους που όντως έχουν περισσότερα ουσιαστικά προσόντα από τον κρινόμενο. Ασφαλώς το τυπικό προσόν για να αξιολογήσεις κάποιον δεν μπορεί να είναι μόνο η αρχαιότητα. Συνακόλουθα δε για να γίνει ουσιαστική αξιολόγηση θα πρέπει να έχουν δημιουργηθεί «στάνταρ» σε κάθε Υπηρεσία είτε επιτελική είναι αυτή, είτε περιφερειακή. Αυτό αυτόματα παραπέμπει σε στοχοθεσία της υπηρεσίας, ύπαρξη αντικειμενικών κριτηρίων για αξιολόγηση του παραγόμενου έργου, της πρωτοβουλίας που λαμβάνει κάποιος κ.λπ.. Αλλά σε ποια υπηρεσία της δημόσιας διοίκησης τίθενται τέτοιοι στόχοι; Και υπάρχουν έστω και εικονικά δείκτες μέτρησης; και ποιοι θα τα αξιολογήσουν αυτά; Είναι δυνατόν για παράδειγμα, απόφοιτος λυκείου ο οποίος εξελίσσεται με τα χρόνια να κρίνει κάτοχο πανεπιστημιακών, ή και μεταπτυχιακών τίτλων;

Για την προαγωγή αξιοκρατίας και ισότητας – δικαιοσύνης, ίσως θα πρέπει η αξιολόγηση να γίνεται από επιτροπές οι οποίες θα απαρτίζονται από στελέχη υπηρεσιακά και εξωυπηρεσιακά τα οποία θα σταθμίζουν τις ικανότητες των στελεχών με βάση αντικειμενικά ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια.

5. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ Υ.Ε.Ν.

Έχοντας σαν βάση όλα τα παραπάνω πιστεύω ότι ένα λειτουργικό σχήμα για το Λ.Σ. στελεχωμένο από ένστολο προσωπικό του οποίου η οροφή θα πρέπει να είναι γύρω στα 20.000 άτομα μπορεί να είναι το εξής: (αφού γίνει μελέτη από έναν αξιόπιστο φορέα για τις πραγματικές ανάγκες των υπηρεσιών σε στελέχη έτσι ώστε να αντιμετωπιστεί και το φαινόμενο Parkinson)

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ Λ.Σ.

Α.- Δημιουργία Επιτελικού Γραφείου Α/Λ.Σ. στελεχωμένο με ανώτερους αξιωματικούς Λ.Σ.

Β.- Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων Λ.Σ.- Εκπρόσωπος Τύπου Λ.Σ.

Γ.- Υπασπιστήριο

Δ.- οι Περιφερειακές Διοικήσεις να υπάγονται απευθείας στο Αρχηγείο Λ.Σ.

Ε.- Η Γενική Επιθεώρηση Λ.Σ. να υπάγεται απευθείας στον Αρχηγό Λ.Σ.

*Ανάμεσα στον Αρχηγό και τους δύο υπαρχηγούς να συσταθεί «Συμβούλιο Επιτελικού Σχεδιασμού και Διαχείρισης Κρίσεων», το οποίο θα στελεχώνεται από τον Αρχηγό του Λ.Σ., τους Υπαρχηγούς και τους Κλαδάρχες οι οποίοι θα αποφασίζουν για τη δομή του Σώματος, τους στόχους που θα πρέπει να

υλοποιηθούν, θα σχεδιάζουν τακτικές, θα παρέχουν κατευθύνσεις στις Υπηρεσίες, θα ασχολείται με θέματα εκπαίδευσης κ.λπ..

**Μεταξύ Αρχηγείου και Υπουργού να συσταθεί «Συμβούλιο Συντονισμού και Στρατηγικής για θέματα Ναυτιλίας και Αστυνομίας» στο οποίο θα συμμετάσχει ο Υπουργός, ο Μόνιμος Υπηρεσιακός Υφυπουργός, ο Αρχηγός Λ.Σ., οι Υπαρχηγοί, εκπρόσωπος του Ναυτικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Ν.Ε.Ε.), της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών (Ε.Ε.Ε.), της ΠΕΜΕΝ και δύο διακεκριμένα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας ειδικευμένα σε θέματα ναυτιλίας και διοικητικής επιστήμης, το οποίο θα προτείνει στον Υπουργό μέτρα υλοποίησης της κυβερνητικής πολιτικής, βελτιώσεις αυτής, διαχείριση κρίσιμων θεμάτων και στρατηγική αντιμετώπισης τους, κατευθύνσεις στο Λ.Σ. κ.λπ.

ΔΥΟ ΥΠΑΡΧΗΓΟΙ

Στον ένα θα υπάγονται οι κλάδοι οι σχετικοί με την άσκηση ναυτιλιακής πολιτικής και στον άλλο με την άσκηση αστυνόμευσης.

ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

- A.- Διεύθυνση Λιμενικής Αστυνομίας
- B.- Διεύθυνση Θαλάσσιας Αλιείας
- Γ.- Διεύθυνση Ασφαλείας
- Δ.- Διεύθυνση Ναρκωτικών
- Ε.- Διεύθυνση Προστασίας Περιβάλλοντος
- Στ.- Διεύθυνση Αστυνομικής Συνεργασίας
- Η.- Διεύθυνση Αποκατάστασης Τάξης

Περιφερειακοί Σταθμοί Καταπολέμησης Ρύπανσης

ΚΛΑΔΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

- A.- Διεύθυνση Προσωπικού
- B.- Διεύθυνση Εκπαίδευσης-Επιμόρφωσης
- Γ.- Διεύθυνση Νομοθεσίας
- Δ.- Διεύθυνση Υγειονομικού
- Ε.- Διεύθυνση Διοικητικής Μέριμνας
- ΣΤ.- Διεύθυνση Οργάνωσης Απλούστευσης Διαδικασιών
- Z.- Γραφείο Εξυπηρέτησης Πολίτη
- Η.- Διεύθυνση μελετών

Σχολές αξιωματικών –Λ/Φ

Σχολές Επιμόρφωσης

Μουσική

ΚΑΟ/ΛΣ

ΚΕΟ/ΛΣ

ΚΤΙΡΙΑ –ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ Λ.Σ.

ΚΛΑΔΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

- A.- Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας Εκτάκτου Ανάγκης
- B.- Διεύθυνση Θαλασσίων Κρατικών Μεταφορών
- Γ.- Διεύθυνση Επιχειρησιακών Μέσων/ ΚΕΠΙΧ
- Δ.- Διεύθυνση Επιχειρησιακών Μονάδων
- Ε.- Διεύθυνση Οπλικών Συστημάτων

ΚΛΑΔΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΛΟΙΩΝ

- A.- Διεύθυνση Κανονισμών Εποπτείας Οργανισμών
- B.- Διεύθυνση Επιθεωρήσεων Εμπορικών Πλοίων
- Γ.- Διεύθυνση Μελετών Κατασκευών

ΚΛΑΔΟΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΛΟΙΩΝ

- A.- Διεύθυνση Ναυτιλιακής Πολιτικής και Ανάπτυξης
- B.- Διεύθυνση Ασφάλειας Ναυσιπλοΐας / ΕΚΣΕΔ
- Γ.- Διεύθυνση Ναυτικής Εργασίας
- Δ.- Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ναυτικών
- Ε.- Διεύθυνση Θαλασσίων Συγκοινωνιών
- Στ.- Διεύθυνση Ασφάλειας και Πρόνοιας Ναυτικών
- Z.- Διεύθυνση Συστημάτων Παρακολούθησης Θαλάσσιας Κυκλοφορίας
- Υπηρεσία Ναυτικών Μητρώων
- Γραφείο Ευρέσεως Ναυτικής Εργασίας

ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

- A.- Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
- B.- Διεύθυνση Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών
- Γ.- Διεύθυνση Προμηθειών
- Δ.- Διεύθυνση Τηλεπικοινωνιών
- Ε.- Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
- ΣΤ.- Διεύθυνση Επισκευαστικών Βάσεων

ΚΛΑΔΟΣ ΛΙΜΕΝΩΝ

- A.- Διεύθυνση Λιμενικής Πολιτικής
- B.- Διεύθυνση Λιμενικών Υποδομών
- Γ.- Διεύθυνση Οργάνωσης-Λειτουργίας και Εκμετάλλευσης Λιμένων
- Δ.- Διεύθυνση Ελέγχου Έργων

Η σύσταση νέων Αρχών για την άσκηση αρμοδιοτήτων που μέχρι πρότινος ασκούσε το Λ.Σ. (Ρ.Α.Θ.Ε.) δείχνει ότι το Λ.Σ. απέτυχε στη διαχείριση των αντικειμένων που καλύπτουν. Σημαίνει όντως η σύσταση της πιο Αρχής αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών; Και αν ναι γιατί αυτή να μη γίνεται μέσω του Λ.Σ.; που απέτυχε το Λ.Σ. με βάσει τις αρμοδιότητες που είχε σε αυτά; Ή αν απέτυχε κάπου μήπως κάποιιοι δεν το άφησαν να ασκήσει τα καθήκοντα του ως όφειλε και γνώριζε;

Στην ίδια κατεύθυνση κατά την άποψη μου είναι άστοχη και η δημιουργία νέας γραμματείας, της Γενικής Γραμματείας Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής. Η σύσταση Κλάδου πιστεύω ότι καλύπτει πλήρως το αντικείμενο των λιμένων. Οι δημιουργίες συνεχώς νέων κάθετων σχημάτων με το πρόσχημα της εξειδίκευσης μάλλον δημιουργεί πρόσθετες γραφειοκρατίες παρά συντείνει στην επίλυση των προβλημάτων που ταλανίζουν το χώρο των λιμένων και οφείλονται σε διάφορους παράγοντες .

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

(υπαγωγή απευθείας ή στον Υπουργό ή στο Γ.Γ.)

A.- Διεύθυνση Πολιτικού Προσωπικού

B.- Διεύθυνση Πλοήγησης

Γ.- Διεύθυνση Εκπαίδευσης Πολιτικών Προσωπικού

Δ.- Διεύθυνση Προμηθειών

E.- Διεύθυνση Εποπτείας ΝΠΔΔ

Τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου που υπάρχουν στο Υ.Ε.Ν. (σχετικό τυγχάνει το π.δ. 362/97) να υπάγονται απευθείας είτε στον Υπουργό, είτε στο μόνιμο υπηρεσιακό υφυπουργό.

Σαν καινοτομία εδώ θα ήθελα να καταθέσω την εξής πρόταση: με τη σύσταση Γραφείου Εσωτερικών Υποθέσεων στο Υ.Ε.Ν. καταβλήθηκε προσπάθεια να αντιμετωπιστούν σειρά γνωστών προβλημάτων που χαρακτηρίζουν την ελληνική δημόσια διοίκηση. Μήπως όμως αυτή η υπηρεσία θα ήταν πιο φρόνιμο αντί να υπάγεται στο Γενικό Γραμματέα ο οποίος είναι πολιτικό πρόσωπο να υπάγεται απευθείας στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή και να λειτουργεί εν ιδεί Δικαστικής Αστυνομίας (θεσμός τον οποίο θα πρέπει να εξετάσουμε πλέον σοβαρά στην Ελλάδα);

Επιπλέον:

1.-Το Υ.Ε.Ν. θα πρέπει να αποκτήσει έναν ενιαίο χώρο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του και όχι οι Υπηρεσίες του να είναι διάσπαρτες σε 14 κτίρια στον Πειραιά. Συνακόλουθα θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο το Υ.Ε.Ν. θα πρέπει να βρίσκεται στον Πειραιά και όχι στην Αθήνα.

2.- Να ξεκαθαριστεί πλήρως το πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Λ.Σ. σε λιμένες (είτε αφορά άφρακτους, είτε περίφρακτους, είτε εξομοιούμενες ζώνες κ.λπ.) με την αναμόρφωση του Ν.Δ. 444/70 όπως έχει αυτό τροποποιηθεί με το ν 2575/98 και ν 2881/2001 π.χ. για την τροχαία καθιστώντας τους χώρους των λιμένων αστυνομικά ενιαίους και να σταματήσει να υφίσταται ο διττός τους χαρακτήρας.

3.-Να βοηθηθεί το προσωπικό στην άσκηση των καθηκόντων του όπως π.χ. με τη σύσταση βρεφονηπιακών σταθμών (πρόσφατα δόθηκε λύση σε αυτό το ζήτημα). Να λυθεί το στεγαστικό- κτιριακό των περιφερειακών υπηρεσιών του Υ.Ε.Ν.. Να γίνονται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο συσκέψεις των Επιτελικών στελεχών του Λ.Σ. και των προϊστάμενων των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Υ.Ε.Ν. για ανταλλαγή γνώσεων, απόψεων και προβληματισμών.

4.-Μία μετονομασία του Υ.Ε.Ν. σε Υπουργείο Θαλάσσιας Ασφάλειας, Ναυτιλίας και Ναυτιλιακής Πολιτικής θα ήταν πιο αντικειμενική και πλησιέστερη στο έργο που το εν λόγω Υπουργείο επιτελεί.

5. Η νομοθεσία «σχετικών» με το Υ.Ε.Ν. /Λ.Σ. Υπουργείων όπως του Εθνικής Άμυνας (ν 2292/95, άρθρο 9) να αποτελέσει έναυσμα για εφαρμογή ανάλογων διοικητικών μοντέλων και στο Λ.Σ. με τη σύσταση Επιτελείων.

6. Για τον καθορισμό των θέσεων εργασίας τόσο στις Επιτελικές όσο και στις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Υ.Ε.Ν. να γίνει μελέτη αναγκαιότητας για κάθε μία στηριζόμενη σε δείκτες όπως αστυνομική δραστηριότητα, εξυπηρέτηση πολιτών, κ.λπ..

Επίμετρο

Συμπερασματικά από την ανάλυση που έγινε προκύπτει ότι το Υ.Ε.Ν./Λ.Σ. έχει γίνει αποδέκτης πειραματισμών και διοικητικών επιλογών αμφιβόλου ποιότητας και αποτελεσματικότητας τα τελευταία τριάντα περίπου χρόνια, οι οποίες σε μεγάλο βαθμό αντικατοπτρίζουν και τα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής δημόσιας διοίκησης. Σε αυτά θα πρέπει να προστεθούν και τα σενάρια που κατά καιρούς έρχονται στο προσκήνιο περί κατάργησης ή συγχώνευσης του Υ.Ε.Ν. με άλλα υπουργεία κ.λπ. (αυτό θα αποτελέσει αντικείμενο μελλοντικού σημειώματος).

Οι προτάσεις που έγιναν έχουν σαν βάση τις γενικές αρχές που διέπουν το σύγχρονο μανατζμεντ και διοίκηση, την αντιμετώπιση των τριβών που προκύπτουν από την μέχρι σήμερα εφαρμογή των διοικητικών μοντέλων, την αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων μεταξύ των υπαλλήλων που στελεχώνουν το Υ.Ε.Ν. και την προσαρμογή του Λ.Σ. στις νέες ανάγκες και απαιτήσεις που έχουν δημιουργηθεί σήμερα.

Οι δε προτάσεις αυτές σε ότι αφορά κυρίως τις προσλήψεις του προσωπικού ως και τις μεταθέσεις – αξιολόγηση αυτού στηρίζονται είτε σε εξετάσεις διαφανείς και αξιοκρατικές είτε σε σύστημα μοριοδότησης.

Εν κατακλείδι η ενίσχυση του ρόλου του Αρχηγού του Λ.Σ. με αποφασιστικές αρμοδιότητες κυρίως σε επίπεδο νομικό – κανονιστικό και η «χειραφέτηση» αυτού από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία, η δημιουργία ευέλικτου και ξεκάθਾਰου διοικητικού σχήματος στηριζόμενη σε επιστημονικές μελέτες για πρόσληψη, κατανομή του προσωπικού, δαπάνες, ο τερματισμός της αλληλοεπικάλυψης των αρμοδιοτήτων με άλλες υπηρεσίες θα οδηγήσει στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του πιο παλαιού διοικητικού μηχανισμού στον ελληνικό χώρο με ταυτόχρονη προαγωγή του ρόλου του που είναι: προαγωγή και στήριξη της ελληνικής ναυτιλίας και η αστυνόμευση πλοίων, ακτών, λιμένων και χωρικής θάλασσας.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

¹ Περιοδ. «Ανάδυση», «Η πρόταση της ΠΕΠΛΣ για ένα ισχυρό και σύγχρονο Λ.Σ.», τεύχος 10, 2/2000, σελ.4-5 και Σχέδιο Οργανισμού που είχαν προτείνει ΠΕΠΛΣ και ΠΟΥΕΝ, σελ.20 και «ο νέος οργανισμός του ΥΕΝ», σελ. 21

² Περιοδ. «Νέα πλευση», «Η πρόταση για το νέο οργανισμό του ΥΕΝ», τεύχος 2, 2/2003, σελ. 10

³ Περιοδ. «Ανάδυση», Αντ/ρχου Λ.Σ. ΤΣΙΜΠΟΥΡΗ Δ. «Λιμενικό Σώμα και 21^{ος} αιώνας», τεύχος 15, 12/2000, σελ. 14-16 και Αντ/ρχου Λ.Σ. ΝΑΚΟΥ Γ. «Λιμενικό Σώμα ή Ελληνική Ακτοφυλακή», σελ. 28-29

⁴ Περιοδ. «Ανάδυση», «Η πρόταση της ΠΕΠΛΣ για ένα ισχυρό και σύγχρονο Λ.Σ.», τεύχος 10, 2/2000, σελ.4-5 και Σχέδιο Οργανισμού που είχαν προτείνει ΠΕΠΛΣ και ΠΟΥΕΝ, σελ.20 και «ο νέος οργανισμός του ΥΕΝ», σελ. 21

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αθανασόπουλος Δ. (1986), Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα, Αντ. Ν.Σάκκουλα, Αθήνα- Κομοτηνή
- Αθανασόπουλος δ.(1983), Η Ελληνική διοίκηση, Παπαζήση, Αθήνα
- Εκθέσεις εμπειρογνομώνων για τη δημόσια διοίκηση 1950-1998),(2000) Επιμέλεια Α. Μακρυδημήτρης-Ν.Μιχαλόπουλος, Παπαζήση, Αθήνα
- Ελληνικό Ινστιτούτο Διοικητικών Επιστημών (2001), Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα, Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα- Κομοτηνή
- Ζιανίκα Χ. (1996), Διοικητική επιστήμη και πρακτική στο δημόσιο, Ι.Σίδερης, Αθήνα
- Ζιανίκα Χ. (1990), Η αστυνομία σήμερα, Βιβλιοπωλείο της «ΕΣΤΙΑΣ», Αθήνα
- Θεοφανίδης Σ.(1989), Πως θα γίνετε καλύτερος πρωθυπουργός, υπουργός, διοικητής, Παπαζήση, Αθήνα
- Θεοφανίδης Σ.(1999), Ποιος είναι ηγέτης, Παπαζήση, Αθήνα
- Ιστορία του Λιμενικού Σώματος (1999), Ένωση Απόστρατων Αξιωματικών Λιμενικού Σώματος, Πειραιάς
- Κούρτη Κ. (1978), Προβλήματα οργανώσεως και λειτουργίας της δημόσιας διοικήσεως εν Ελλάδι, Αθήνα
- Σταμάτης Κ. (1983), Λιμενική αστυνομία, Αθήνα
- Σταμάτης Κ. (1972), Αστυνομικόν δίκαιον,1972
- Σταμπόλη Ν. (1945), Το μέλλον και η αποστολή του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας εν Ελλάδι, Ισταμπούλ

ΠΗΓΕΣ

- Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας:

Διεύθυνση Λιμενικής Αστυνομίας
Διεύθυνση Επιχειρησιακών Μονάδων και Ειδικών Δυνάμεων
Διεύθυνση Προσωπικού Λιμενικού Σώματος
Διεύθυνση Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος
Διεύθυνση Εκπαίδευσης Προσωπικού Λιμενικού Σώματος
Διεύθυνση Ασφαλείας
Γραφείο Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης
Διεύθυνση Ποντοπλοΐας και Ναυτιλιακών Σχέσεων
Διεύθυνση Ασφάλειας Ναυσιπλοΐας

- Ναυτικό Μουσείο Ελλάδας (Μαρίνα Ζέα Πειραιάς)

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

« Προαγωγές – κρίσεις εκτός επετηρίδας » , Υποπλοιάρχου Λ.Σ. ΚΟΡΟΝΤΖΗ Τρύφωνα, εφημερίδα “ Αυριανή ” της 15 Οκτωβρίου 2004, σελ. 27

«Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και Κυβερνητικά Σχήματα», Υποπλοιάρχου Λ.Σ. ΚΟΡΟΝΤΖΗ Τρύφωνα, περιοδικό “Λιμενικά Χρονικά”, τεύχος 55, Ιούλιος – Αύγουστος – Σεπτέμβριος 2003, σελ. 16-17 και τεύχος 57, Ιανουάριος – Φεβρουάριος – Μάρτιος 2004, σελ. 35

«Ναυτιλία και Δημόσια Πολιτική», ΚΟΡΟΝΤΖΗ Τρύφωνα, περιοδικό "Οικονομικός Ταχυδρόμος" Εφημερίδας "ΤΟ ΒΗΜΑ" της 11-09-2003, σελ.78-79

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΑΝΑΔΥΣΗ, τεύχος 10 Φεβρουάριος 2000, τεύχος 15 Δεκέμβριος 2000

ΝΕΑ ΠΛΕΥΣΗ, Τεύχος 2 Φεβρουάριος 2003, τεύχος 3 Μάρτιος-Απρίλιος 2003

Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΣΩΜΑ 2003, Ιανουάριος 2003

"ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΣΩΜΑ 1919-1994 75 χρόνια προσφοράς", έκδοση της Λέσχης Λ.Σ., Δεκέμβρης 1994

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Όλο το αναφερόμενο στο κείμενο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

www.yen.gr

www.poepls.gr

www.ydt.gr

www.geocities.com/eaalsgr